

ЧЕРВОНЕ Запоріжжя

ОРГАН ЗАПОРІЗЬКОГО ОБКОМУ І МІСЬККОМУ КП(б)У
ТА ОБЛАСНОЇ РАДИ ДЕПУТАТІВ ТРУДЯЩИХ

№ 247 (65.9)

НЕДІЛЯ, 10 ГРУДНЯ 1944 РОКУ

Ціна 20 коп.

НАКАЗ ВЕРХОВНОГО ГОЛОВНОКОМАНДУЮЧОГО

Командуючому військами 2-го Українського фронту

Маршалові Радянського Союзу МАЛИНОВСЬКОМУ

Начальників Штабу фронту

генерал-полковникові ЗАХАРОВУ

Війська 2-го Українського фронту прорвали сильну укріплена оборону противника на північний схід від Будапешта, розширили прохід до 120 кілометрів по фронту і, просунувшись вглибину до 60 кілометрів, вийшли до ріки Дунай на північ від Будапешта.

Одночасно війська фронту на південі від Будапешта форсували Дунай, прорвали оборону противника на західному березі ріки і з'єдналися біля озера Веленце з нашими військами, які наступають вздовж західного берега Дунаю на північ.

В ході наступальних боїв війська фронту оволоділи важливими опорними пунктами оборони противника — містами Балашшадъярмат, Ноград, Вац, Асад, Ерч і зайняли понад 150 інших населених пунктів.

В боях при прориві оборони противника I форсуваний Дунай відзначилися війська генерал-полковника Шумілова, генерал-майора Лукіна, генерал-лейтенанта Шлеміна, генерал-майора Бірмана, генерал-лейтенанта Манагровського, генерал-майора Яковлеву, генерал-лейтенанта Сіфуліна, генерал-майора Альохіна, генерал-майора Лазько, генерал-майора Григоровича, генерал-майора Колчуга, генерал-майора Круса, генерал-майора Терентьєва, генерал-майора Преображенського, генерал-майора Федоровського, генерал-майора Смирнова, полковника Василевського, полковника Коркіна, полковника Батлука, генерал-майора Моложаєва, генерал-майора Ліленкова, полковника Волошина, генерал-майора Сараса, полковника Дунаєва, генерал-майора Каразинова, полковника Орлова, генерал-майора Лосева, генерал-майора Здановича; артилеристи генерал-полковника артилерії Фоміна, генерал-майора артилерії Шмакова, генерал-майора артилерії Петрова, генерал-майора артилерії Алексосянко, генерал-майора артилерії Зикова, генерал-майора артилерії Гусарова, генерал-майора артилерії Іванова, генерал-майора артилерії Бобровникова, генерал-майора артилерії Поповича, полковники Кащунів, полковника Некрасова, полковника Родіна, підполковника Любимова, полковника Свіржникова, підполковника Казака, підполковника Денисенкова, підполковника Троїцького, підполковника Кислого; танкісти генерал-полковника танкових військ Куркіна, генерал-полковника танкових військ Кравченка, генерал-майора танкових військ Штромберга, генерал-лейтенанта танкових військ Волкова, генерал-майора танкових військ Савельєва, генерал-лейтенанта танкових військ Жданова, полковника Брикінєва; кавалеристи генерал-майора Плєєва, генерал-майора Пічугіна, генерал-майора Куч, генерал-майора Головського, генерал-майора Павлова, генерал-майора Хрусталєва, генерал-майора Блюсова, полковника Гагу, полковника Нікіфорова, полковника Чапалової, полковника Романова, майора Сушки; сапери генерал-лейтенанта інженерних військ Цирліна, генерал-майора інженерних військ Пляскіна, генерал-майора інженерних військ Тюлєва, полковника Цепенюка, полковника Коваленка, полковника Ісаєва, полковника Янісюка, полковника Калиніченка, полковника Насонова, підполковника Анизовського; звязківі генерал-лейтенанта військ звязку Ліонова, підполковника Гречева, полковника Сторова, полковника Макаренка, полковника Шеруда, майора Шишолова, полковника державної безпеки Карпова.

На означеному здобутому перемоги з'єднання I частини, які найбільше відзначились в боях при прориві оборони противника I форсуваний Дунай, представити до нагородження орденами.

Сьогодні, 9 грудня, о 20 годині столиця нашої Батьківщини Москву від імені Батьківщини салютує доблесним військам 2-го Українського фронту, які прорвали оборону противника I форсуваний Дунай, — двадцятьма артилерійськими залпами з двохсот двадцяти чотирьох гармат.

За відмінні бойові дії **оголошую подяку** керованим Вами військам, які брали участь в боях при прориві оборони противника та форсуваний Дунай.

Вічна слава героям, що полягли в боях за свободу і незалежність нашої Батьківщини!

Смерть німецьким загарбникам!

**Верховний Головнокомандуючий
Маршал Радянського Союзу
Й. СТАЛІН.**

9 грудня 1944 року.

**Президії Верховної Ради Туркменської РСР
Раді Народних Комісарів Туркменської РСР
Центральному Комітетові НП(б) Туркменії**

Центральний Комітет ВКП(б) і Рада філіалів Академії наук. Розкітла і досягла високого рівня туркменська народна культура — національна за формою, 20-річчя утворення Туркменської Соціалістичної Республіки шлють братерський привіт робітникам, колгоспникам та інтелігентам Туркменії.

Радянська влада привела трудящим Туркменії визволення від гніту царських чиновників, хаоса та байдужості. За роки радянської влади Туркменії з відсталої царської імперії перетворилася під керівництвом народів більшовиків, за допомогою великого російського народу, в квітучу Радянську Соціалістичну Республіку.

Туркменський народ добився великих успіхів в усіх галузях господарського і культурного життя. Знову створено нафтова, хімічна, харчова, текстильна та інші галузі промисловості. В республіці створено соціалістичне колгоспні і радгоспи сільського господарства і збудовано потужну систему інженерних спорудження. В Туркменській Радянській Соціалістичній Республіці збудовано сотні школ, клуబів, багато музичальних установ, створено свій театр, вищі училища заклади.

**Рада Народних Комісарів Союзу РСР.
Центральний Комітет ВКП(б).**

РІК ВІДАННЯ ХХV

Від Радянського Інформбюро

Оперативне зведення за 9 грудня

Війська 2-го Українського фронту прорвали сильну укріплена оборону противника на північний схід від Будапешта, розширили прорив до 120 кілометрів по фронту і, просунувшись вглибину до 60 кілометрів, вийшли до ріки Дунай на північ від Будапешта.

Одночасно війська фронту на південі від Будапешта форсували Дунай, прорвали оборону противника на західному березі ріки і з'єдналися біля озера Веленце з нашими військами, наступаючими вздовж західного берега Дунаю на північ.

В ході наступальних боїв війська фронту оволоділи важливими опорними пунктами оборони противника — містами Балашшадъярмат, Ноград, Вац, Асад, Ерч і зайняли понад 150 інших населених пунктів, в тому числі великі населені пункти Дьюндошшапата, Ач, Лорінц, Вершег, Ісбобад, Палоташ, Мача, Сірак, Ваньяр, Ача, Кішнендер, Вацхарізіан, Тарань, Санда, Бече, Чевар, Кошад, Нандор, Ромхан, Ротшаг, Сендохе, Сюль, Дюшішено, Секелья, Вероче, Ракоціштат, Сігетсент-Мілош, Токел, Сігетч, Рацкіш, Лорев, Рацкірстур, Ішчана, Гебельшпріш та залізничні станції Ісбобад, Ач, Асад, Мача, Пешшахатвад, Гута, Кевешд, Нандор, Сюль, Ромхан, Ротшаг, Дюшішено, Ноград, Вероче, Дунахарест, Сігетсент-Мілош, Сігетч, Рацкіш, Седжловатті, Фероні, Адоні-Себеч. Між озерами Веленце і Балатон наші війська, перемагаючи опір контратак противника, продовжували вести наступальні бої, в ході яких зайняли населені пункти Гардонь, Агард, Сорочень, Шерегельеш, Бельшкайтбр, Потяле і залізничну станцію Дніш.

На інших ділянках фронту — розшуки розвідників і в ряді пунктів били бої місцевого значення.

За 8 грудня наші війська підбили та знищили 63 німецьких танки. У повітряних боях і вогнем зенітної артилерії збито 46 літаків противника.

* * *

Війська 2-го Українського фронту зазнали величезних втрат. Поля боя перебили в насту на північний схід усією розбитим і кинутим обробними та технікою штабів. За попередніми і повідомленнями даними, захоплено понад 5 тисяч полонених і багато різних трофеїв. * * *

На південі від міста Будапешта розпочалися самопівночі, потай від противника, павелі перевправу через ріку Дунай. Захоплені значна гідротехніка, здійснена траншею тільки тоді, коли кілька радянських батальйонів вже захопилися на західному березі ріки Сіонно підлягнути танки і самокати. Противник побудував у цьому районі глибоку ешелоновану оборону. Наші війська добилися відкриття нового профілю, спорудили численні дзоти і оснастили їх вогневими засобами. Шлях до ворожих позицій перетинали широкі мінні поля. А рубежи оборони добреї німецькі піхотні і танкові частини.

Наступ радянських військ почався з північної станиці — міста Будапешта. На південі залізничні відтинки відкривалися на західному березі ріки Сіонно. Сіонно підлягнути танки і самокати. Гармати, противник розпочав різкими контратаками. Радянські піхотні і артилеристи відбили всі контратаки німців і забезпечили перевправу наших основних сил через Дунай. Прорвавши оборону противника і розвиваючи успіхи, радянські частини, що захопили пішадарми, з'єдналися з нашими військами, які наступають від ворога. Рубежі пішадарів відкрилися на північ від міста Дунай. Розпочавши атаку на південному березі річки, наші піхотні, артилеристи і мінометники з боями просувалися вперед, відкидаючи і залишаючи ворога. В прорив, що утворився, рушіли наші танкові та кавалерійські частини. Противник спішно перекинув до рапору прорив резерви танкові і піхотні сили. Особливо занепекли багінівські танкові та кавалерійські частини. На північ відкривалися на західному березі ріки Сіонно підлягнути танки і самокати. Гармати, противник розпочав різкими контратаками. Радянські піхотні і артилеристи відбили всі контратаки німців і забезпечили перевправу наших основних сил через Дунай. Прорвавши оборону противника і розвиваючи успіхи, радянські частини, що захопили пішадарми, з'єдналися з нашими військами, які наступають від ворога. Рубежі пішадарів відкрилися на північ від міста Дунай. Розпочавши атаку на південному березі річки, наші піхотні, артилеристи і мінометники з боями просувалися вперед, відкидаючи і залишаючи ворога. В прорив, що утворився, рушіли наші танкові та кавалерійські частини. Противник спішно перекинув до рапору прорив резерви танкові і піхотні сили. Особливо занепекли багінівські танкові та кавалерійські частини. На північ відкривалися на західному березі ріки Сіонно підлягнути танки і самокати. Гармати, противник розпочав різкими контратаками. Радянські піхотні і артилеристи відбили всі контратаки німців і забезпечили перевправу наших основних сил через Дунай. Прорвавши оборону противника і розвиваючи успіхи, радянські частини, що захопили пішадарми, з'єдналися з нашими військами, які наступають від ворога. Рубежі пішадарів відкрилися на північ від міста Дунай. Розпочавши атаку на південному березі річки, наші піхотні, артилеристи і мінометники з боями просувалися вперед, відкидаючи і залишаючи ворога. В прорив, що утворився, рушіли наші танкові та кавалерійські частини. Противник спішно перекинув до рапору прорив резерви танкові і піхотні сили. Особливо занепекли багінівські танкові та кавалерійські частини. На північ відкривалися на західному березі ріки Сіонно підлягнути танки і самокати. Гармати, противник розпочав різкими контратаками. Радянські піхотні і артилеристи відбили всі контратаки німців і забезпечили перевправу наших основних сил через Дунай. Прорвавши оборону противника і розвиваючи успіхи, радянські частини, що захопили пішадарми, з'єдналися з нашими військами, які наступають від ворога. Рубежі пішадарів відкрилися на північ від міста Дунай. Розпочавши атаку на південному березі річки, наші піхотні, артилеристи і мінометники з боями просувалися вперед, відкидаючи і залишаючи ворога. В прорив, що утворився, рушіли наші танкові та кавалерійські частини. Противник спішно перекинув до рапору прорив резерви танкові і піхотні сили. Особливо занепекли багінівські танкові та кавалерійські частини. На північ відкривалися на західному березі ріки Сіонно підлягнути танки і самокати. Гармати, противник розпочав різкими контратаками. Радянські піхотні і артилеристи відбили всі контратаки німців і забезпечили перевправу наших основних сил через Дунай. Прорвавши оборону противника і розвиваючи успіхи, радянські частини, що захопили пішадарми, з'єдналися з нашими військами, які наступають від ворога. Рубежі пішадарів відкрилися на північ від міста Дунай. Розпочавши атаку на південному березі річки, наші піхотні, артилеристи і мінометники з боями просувалися вперед, відкидаючи і залишаючи ворога. В прорив, що утворився, рушіли наші танкові та кавалерійські частини. Противник спішно перекинув до рапору прорив резерви танкові і піхотні сили. Особливо занепекли багінівські танкові та кавалерійські частини. На північ відкривалися на західному березі ріки Сіонно підлягнути танки і самокати. Гармати, противник розпочав різкими контратаками. Радянські піхотні і артилеристи відбили всі контратаки німців і забезпечили перевправу наших основних сил через Дунай. Прорвавши оборону противника і розвиваючи успіхи, радянські частини, що захопили пішадарми, з'єдналися з нашими військами, які наступають від ворога. Рубежі пішадарів відкрилися на північ від міста Дунай. Розпочавши атаку на південному березі річки, наші піхотні, артилеристи і мінометники з боями просувалися вперед, відкидаючи і залишаючи ворога. В прорив, що утворився,

Підхопити почин Василівців

Молодь Василівського району проявляє гарну ініціативу. В колгоспах району створені молодіжні рейдові бригади, які перевірюють виконання постанови Раднаркому СРСР і ЦК ВКП(б) від 12 травня 1943 року «Про заходи по збільшенню посів'я кукурудзи, покращенню за ним догляду та утриманню в колгоспах і радострах». Власними силами учасники рейду допомагають правлінням ологоспілі і комохам усувати виявлені при перевірці недоліки, щоб неонати вимоги, поставлені постановою партії та уряду.

Почин комсомольців і позаспільнкової молоді Василівського району треба наслідувати в усіх колгоспах нашої області.

Нижче подаємо матеріали про хід рейду в колгоспах Василівського району.

В світлі, теплій конюшні

Коли ми вступили на подвір'я конюшні першої бригади колгоспу «Удар о літературі», нам відразу стало ясно, що тут корис дослідена господарська рука. Чистота та аразковий порядок впадали в очі в кожному кутку: саме в цьому місці ми стояли пішаха, цей куток лікарі для поясного інвентаря, цей — для брички.

Зустріча нас конюх Елизавета Ганна. Нерівно, заведе напоєння в роті, тобі, Ганна користується великою вторістю серед колгоспників. Самоцінною приспо використовує вона своєю чоловіком, який четвертий рік б'ється на фронти в гітлерівських збройниках.

Широко відчинила Елизавета обидві двері дверей приміщення конюшні. В світлі, надзвичайно чисті та теплі конюшні ми побачили сінок, ставлено вічнінням коней. Біля стінок — таблички, на яких вказано назва коня, особливості, вік, за ким закріплені, які зброя.

На стіні, особливості, вік, за ким закріплені, які зброя. На стіні — акуратно записаний внутрішній розпорядок.

— А єсть цими кіньми нікому не відповіти іздти, — сказала Елизавета, показуючи на рисокого, неспокійного жеребця, що сердце скосне на вас чи в сіту ворону поблизу.

— Ними ім'я і сама роз'їжжаю, щоб, бува, не висували нападаючих коней. Потім Елизавета повела нас в конюхину де лежала зброя. — Цього року тільки прибали, — похвалилась Елизавета. Справді, вся зброя нова,

Що дають постійні кадри

В колгоспі імені Хрущова кадри, які додгають коней, постійні. Копох Марко Дзюба та Ольга Завгородні мають багаторічний досвід роботи, широко люблять свою справу, прагнуть створити кращі умови для розвитку колгоспного конівства. За весь час їх роботи не було жодного випадку загибелі коня чи лошети.

Ізюмі також постійні. Приймаючи від ізюмів коней, конюхи Дзюба та Завгородні завжди перевіряють, в якому стані коні повертаються з роботи в конюшню.

ВІДНОВЛЮЮТЬСЯ КОЛГОСПНЕ КОНЯРСТВО

Чиста, простора конюшня колгоспу імені Кірова розрахована на багату кількість коней. Зарах із мало.

— Обладнані великі конюшні, дивизні вперед, — говорять ізюмі, — бо разведемо коней не менш, ніж було в відні.

А до війни було багато коней і всі гарно породи. Була також і племінна ферма. Ізюмі пізнати відбувають ферму, яка приносить колгоспу величні прибутки та заслужену славу.

Зарах в колгоспі всього 9 коней.

У КІНОТЕАТРІ ЧЕРВОНОАРМІЙСЬКА

Іого співбесідники з ним охоче походили.

Сім днів уже проходить кінофестиваль в Червонозбройському районі. Щодня буває по три — чотири сеанси, а людей, які бажають побувати в кіно, не зменшується.

Треба сказати, що поїздівши в експонати району непогано підготувалися до фестивалю. В фільмі глядачі захопили

Другий Білоруський фронт. На правах.
Фото С. Езерського.
(Фотохроніка ТАРС)

ДЕНЬ НАВЧАННЯ ПІОНЕРВАТАЖКІВ

Понеділок — день навчання запорізьких піонерватаажків. Раз в тижні збиратися вони для того, щоб прослухати цикл лекцій про героїзм діяльності молоді в дні Вітчизняної війни, життя в діяльності великих російських полководців, про завдання піонерських дружин в зв'язку з розрізнями навчанням, вплив позакласної роботи на піонерянку якості навчання т. інш.

В програмі відведено години і для вивчення нових пісень, танців, військових ігор.

Завтра відбудеться друге заняття.

89 ПОСИЛОК КНИГ

Обласна бібліотека ім. Горького одержала з філії УДРС Держлітфону м. Томська 99 посилок художньої літератури — перша партія книг, відвантажених до Запоріжжя, в рахунок запланованого 20.000 томів.

В посилках — повна збірка творів російських та західно-європейських класиків. Багато творів радянських писемників.

ВЕРБЛЮД НОМАШКА

(Байка)

Так ви не чули баєчки такої? То може ми в пригоді стяне труд! Послухайте: коніс один верблюд в степу, біля калюжі дощової. Зустрів маленькі компанії. Яка була зашвидоща з мурашкою, і до калюжі прилетіла.

Та сіла, щоб трінечки напанти відчини, бо близько не було криниці.

— Та пострівте бо! — Верблюд гукнув комасі, — Ах, до води як ви, сестро, лас! Та не ж калюжі не текуча, І вода в калюжі геть вончалася.

Дізявшись від Верблюда про неждане, Про те, що у калюжі щось погане, Коніс посом поокрутила.

І в степу, не пішви, поетла.

Тоді Верблюд (за він призваний нам) Ісю воду із калюжі дини сам.

В громаді нашій є такий приблуда, Який всім чisto скажу на Верблюда: Він геть усе пім'є та скверніть (На що у нього с чимкою хисту)

І лази що звідомо забрунтувати, щоб з того мати користь особисту.

Ілля ПОПОВ

КОЛГОСПНИЙ КІНОФЕСТИВАЛЬ

Іого співбесідники з ним охоче походили.

Сім днів уже проходить кінофестиваль в Червонозбройському районі. Щодня буває по три — чотири сеанси, а людей, які бажають побувати в кіно, не зменшується.

Треба сказати, що поїздівши в експонати району непогано підготувалися до фестивалю.

І. Двірник, редактор районної газети.

І. Двірник, редактор районної газети.